

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 14. Circa dispositionem susceptorum Eucharistiam, quoad animam
attinet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

torum, & ab Eucharistia recipiet augmentum gratiae, robor contra tentamina initio conversionis insurgentia, & auxilia ad perseverandum, nec tenentur meliorem dispositionem expectare, qui credunt sibi sufficientem adesse, etsi minorem. Sanch. d. 49.

241

Auctoris placitum.

Profecto si ob publica peccata traditus quis Sarrana fuerit, nec penitentiam ostendat: sicut alij publici peccatores remouendus est à mensa Eucharistica: & forsam de his Dionysius, & Concil. Eliuerritan. loquuntur, scio quidem aliquos Neophytos praesertim in Indiis Occidentalibus reputari à Parochis incapaces ob innatam gentibus stoliditatem, quapropter eos, consentientibus Praelatis, à sacra mensa remouent. Atamen ob praesentem recentem conversionem communionem non prohibentur. Quare si quis Adultus baptizetur, & satis sit in mysterii fidei instructus, quam toto corde praesumatur amplecti, potest mox post Baptismum Eucharistiam accipere. Si verò Neoph. ob minorem rationis usum, vel ob infirmoorem affectum honestatis inepti communioni videantur, ex hoc capite cum pueris sunt reputandi.

PROBL. XLI.

Pueri, qui sufficientem habent usum rationis ad peccandum, & recipiendum Sacramentum Penitentiae, possunt, ac debent: non possunt, nec debent, communicare.

242
Non debent nec possunt.

Non debent, nec possunt. Quia Eucharistia licite dari non potest illis, qui non sunt capaces dignè communicandi; sed pueri licet habeant sufficientem rationis usum ad ritè suscipiendum Sacramentum penitentiae, non ideo sunt statim capaces dignè communicandi. Ergo non debent, neque possunt licite communicare, donec crescent rationis usu digni caelesti pabulo reperiantur. Minorem probo, nam usus rationis non circa materias omnes æqualis, ut Doctores communiter tradunt 1. 2. q. 89. cum difficilius cognitum sit vna materia quam altera: difficiliusque deducantur quaedam conclusiones, quam aliae, vel quia remotiores sunt à principiis per se notis, vel quia supponunt principia supernaturalia magis praeter rationem. Sed maior usus rationis maiorem discursum requirit ad discernendum cibum spiritualem à corporali, quod supponit principia fidei valde sensibus abdita, quin etiam opposita, quam ad discernendum inter bonum, & malum morale, quod est maxime connatum naturali lumini. Quamvis igitur Pueri post septennium discant inter bonum & malum morale, ac proinde peccent, & egent Penitentiae Sacramento, non statim habebunt sufficientem rationis usum ad dignè communicandum: & per consequens non erunt ad communionem admittendi. Sic Hurt. de Euch. d. 10. diff. 4. Praepos. 3. p. 9. 80. a. 1. n. 5. Merat. 3. tr. de Euch. d. 35. sect. 4. n. 5. Granad. 3. p. contr. tr. 1. o. d. 3. & 4. Valq. d. 214. c. 4.

243
Possunt, & debent.

Omnes Pueri, qui sufficientem usum rationis habent ad peccandum & recipiendum penitentiae Sacramentum, possunt, ac debent (tempore praesenti) communicare. Quia non requiritur

minor discursus ad praecipuum Confessionis, quam ad Communionis praecipuum. Debet enim penitens perpendere peccati malitiam, ut eius deestimationem concipiat, & eliciat dolorem cum vero proposito in eadem piacula non relabendi, nec commitrendi alia; debet confessionis necessitatem & integritatem callere, satisfactionem acceptare, reuerentiam ac deuotionem erga penitentiam sacramentalem praese ferre. Qui capit haec omnia, cur etiam Christi Domini praesentiam in Eucharistia, reuerentiam erga tantum Hospitem, & dispositionem praemitendam non capiat? Ita D. Antoni. 10. 3. tit. 14. c. 12. §. 5. Palud. in 4. dist. dist. 12. q. 1. a. 5. n. 25. Casp. Pal. 10. 1. tr. 3. d. 1. p. m. 2. q. 5. 2. n. 7. Sanch. d. 26. per totam. Philip. de la Cruz in Theaur. 1. 1. §. 11. n. 3. & Dian. p. 3. tr. 6. resol. 70. probabilem hanc sententiam profectur.

244

Auctoris in-dictum.

Ponderi additis vniuersae sententiae fundamentis, cenfeo nullum esse praecipuum, quod sub mortali obliget, ad denegandam Eucharistiam Pueris, qui sufficientem habent rationis usum ad recipiendum Penitentiae Sacramentum, quod mihi persuadet praxis Ecclesiae, quae tales Pueros obligat ad audiendam Missam festis diebus. Vnde supponit, illos dignoscere, quid sit Missa, quoniam ibi repraesentetur, & offeratur: alioquin non possent, humano modo illam audire: nec illas consecratas species adorarent, nisi discernent illum epulum à communi, cui talem cultum non adhibent. Ergo sciendum est, regulariter cum usu rationis sufficiente ad peccandum adesse sufficientem discretionis lumen Pueris Catholicis, praesertim diligenter instructis, quo nouerint, discernere cibum hunc à reliquis, & latentem in eorum reuerenti maiestatem. Vnde colligo, Pueros, qui sunt capaces Sacramenti Penitentiae, teneri praecipuo diuino communionis in mortis articulo. Non verò statim ac habent rationis usum, quo sint lethali piacula capaces, & obligationis confitendi, teneri praecipuo annuae Communionis, sed per aliquod tempus prius ad confessionem obligari, donec iudicio Confessarii vel parentum Communioni destinentur.

CAPVT XIV.

Circa dispositionem susceptorum Eucharistiam, quoad animam attinet.

PROBL. XLII.

Communicare cum peccato Veniali est, & non est Veniale peccatum.

VERPONO, committi peccatum Veniale, quando communitio fit ob finem venialem, vel contra praecipuum obligans sub veniali. Quaestio procedit, quando peccatum est habituale solum, vel aequale concomitans, v. gr. si quis, dum recipit Eucharistiam actu de mentiendo cogitaret. Igitur veniale peccatum est cum veniali peccato communicare, quando veniale concomitans habet aliquam oppositionem cum sufficiente ad communionem dispositione. Quia hic indignè aliquo

245

Veniale peccatum est.

Sectio II. De Eucharistiâ, Problemata. 55

aliquomodo communicat, quatenus ponit obicem aliquibus secundariis Eucharistiæ effectibus, scilicet remissioni talium venialium, & feruori charitatis, quod quidem aliquam continet irreuerentiam. Sic Suar. Fagund. quos refert Franc. de Lugo de Sacram. lib. 4. cap. 6. num. 8. Filiuc. tract. 4. num. 206. Laym. lib. 5. tract. 4. cap. 6. n. 3. Cardin. de Lugo d. 14. sect. 2.

246 Veniale non est, cum veniali peccato Eucharistiâ accipere. Quia veniale peccatum, quamuis in ipsa communione committatur, non impedit huius Sacramenti effectum primum: im-
pedire verò secundarium aliquem effectum, scilicet remissionem illius venialis; nec continet irreuerentiam aliquam, nec malitiam etiam venialem, quia nulli præceptore pugnat. Ità Adrian. Maior, Richard. Sotus, quos sequitur Vasquez d. 207. cap. 2. Reginald. lib. 29. n. 101. Ioan. Sanch. d. 2. n. 21. & 32. Sa V. Eucharistiâ, n. 2. Vivald. de Euchar. n. 108.

247 Ego autem sic questioni respondeo. Si veniale concomitans impediat debitam præparationem, attentionem, vel deuotionem communio-
nis; iam inde participat malitiam sacrilegij venialis, quando præuidetur, & voluntariè illud impedimentum apponitur: & in hoc sensu primæ sententiæ cum auctoribus sentio; quia ibi fatens irreuerentia apparet. Ast si debitam communicantis dispositionem non impediât directè, aut indirectè (quod raro forsan eueniat) probabilius reor, non participare malitiam contra Religionem; quia licet in actu sacratissimo misceatur, adhuc potius ad consilium, quam ad præceptum reor pertinere. Quare quoad peccata merè habitualia secundæ sententiæ propter eius fundamentum adhæreo.

PROBL. XLIII.

Ad Eucharistiâ effectum requiritur, & non requiritur actualis deuotio suscipientis.

248 Actualis deuotio requiritur. Quia hoc Sacramentum confert gratiam per modum nutrimenti: nutrimentum autem non proficit, nisi absumens cibum actu vitali concurrat. Et quia alii qui sapius existentes in gratiâ etsi tepidè communicarent, perciperent magnæ charitatis augmentum; quod est contra experientiam; nam in his hominibus, & in Sacerdotibus tepidis quotidie celebrantibus, haud aspiciamus magnæ charitatis indicamenta. Sic D. Antonin. Syluester, Alesius, Palud. apud Vasquium d. 206. cap. 1. indicat D. Thom. in 4. distict. 12. quest. 2. artic. 1. quest. nunc. 3.

249 Non requiritur actualis deuotio. Quia cum Sacramenta conferant gratiam ex opere operato, vim habent, illam conferendi cunctis non ponentibus obicem; sed fidelis iustus etsi actualem deuotionem non habeat, non ponit obicem primario communio-
nis effectui; ergo illum recipit. Maior est certa, minor probatur, quoniam Irid. sess. 13. 27. ex Paulo 1. Cor. 11. solum exigit tanquam dispositionem necessariam ad Eucharistiæ fructum recipendum, probationem, qua fidelis se satis perspicuum inuenit sine peccati mortalis conscientia, quod confessione debeat abolere: Et

go non prærequiritur alia dispositio; nam alioquin insufficientis, & manca fuisset doctrina tam Apostoli, quam Concilij, siquidem aliam necessariam dispositionem omittebant. Ità D. Thom. (explicatâ, aut mutatâ priori sententiâ) 3. p. q. 79. art. 8. Suar. Vasq. & Coninch. ibi. Valent. tom. 4. d. 6. q. 5. punct. 3. Fagund. præcept. 3. lib. 4. cap. 3. num. 7. Bonac. d. 4. q. 4. punct. 1. n. 3. Card. de Lugo d. 14. sect. 3.

Hanc sententiâ longè probabiliorem, imò mihi certam existimo. Quia si deuotionis actualis defectus primarium Eucharistiæ effectum impediret, sequeretur, debere fidelem sub mortali, sine actuali deuotione non accedere: debemus enim sub mortali procurare, ne Sacramenta suo primario effectui priuentur. Vnde nisi per inuincibilem inaduertentiam excusamur, delinquemus lethaliter, Eucharistiâ cum impedimento recipiendi fructum ipsius recipientes: quale profecto esset in opposita sententiâ actualis deuotionis defectus; sed conficiens est contra communem fidelium ac Doctorum sensum, ergo & antecedens.

PROBL. XLIV.

Sacerdos post consecrationem aut lethaliter peccat, aut lethalis non confessi recordatur, cuius contritionem non habuerit, nec modò potest habere: Hic potest, & non potest sine nouo peccato, non elicitâ contritione, communicare.

251 Non potest sine nouo peccato Eucharistiâ recipere. Quia semper potest contritionem cum diuinâ gratiâ elicere, superatæque difficultatem vnde cumque prouenientem. Licet enim ardeat temporis angustia, & necessariis sacrificij ministerijs distrahat: haud est ità difficile mentem ad contritionem eleuare, vt excusari valeat. Sic D. Thom. quest. 83. art. 6. ad 2. Rubrica Missalis de defect. §. 8. n. 3. qua generaliter contritionem requirit, dum non suppetit Confessarius. Suar. d. 66. sect. 1. & 5. Diana p. 4. tract. 4. resol. 98. Ochagau. de Euchar. tract. 2. quest. 8. num. 4. Coninch quest. 80. num. 26. addit, debere tunc potius sacrificium interrumpi. Quia nullo modo potest aliquis communicare, nisi vel prius confiteatur, vel probabiliter se contritum reputer.

252 Sacerdos qui conscius sibi peccati mortalis, cuius contritionem in altari non potest moraliter elicere; nisi cesserit à celebratione saltem per notabile tempus cum scandalo populi, vel sui nominis nota: potest sine nouo peccato, non elicitâ contritione communicare. Quia præceptum communicandi sine peccati mortalis conscientia, non obligat cum tanto dispendio, vt debeat homo grauem notam incurtere potius, quam cum mortali piculo communicare. Ità Vasq. d. 207. cap. 1. Cardin. de Lugo d. 14. sect. 1. Matrimon. tom. 4. d. 33. sect. 1. num. 4. Hurtad. de Euchar. d. 8. diffic. 1.

253 Quamuis casus ratus aderit, quo Eucharistiâ recepturus Sacerdos, vel aliud Sacramentum uiuorum recipere, vel elicere contritionem, cum diuinâ gratiâ si velit conari; possibilis tamen est, & aliquando euenit. Quare si Sacerdos post

250 Hanc sententiâ certam puto.

251 Non potest sine nouo peccato

252 Potest sine nouo peccato

253 Auctoris intencium.

ESCOBAR
Theor. Mor.
Tom. II. IV.
E. IV.

consecrationem in eas adducatur angustias, ut vel sacrificium imperfectum sit relicturus, vel communicaturus in mortali, sentio cum posterioris Doctoribus communicare posse, sine nouo piaculo: imò & debere. Nam ut dixit D. Thom. *supra*, maximè periculosum est, quod est contra perfectionem huius Sacramenti; quoniam hoc est immane sacrilegium; minus autem est illud quod pertinet ad fumentis qualitatem. Quare sicut praeceptum ieiunij, vel censura cedit praecepto perficiendi sacrificium, sic existimo, praeceptum non communicandi cum peccato mortali, cedere praecepto non relinquendi sacrificium imperfectum: quando moraliter nequit utrumque feruari. Undè consequenter assero, tam Clericis quam laicis licere vel Eucharistiam sumere, vel aliud quodlibet Sacramentum viuorum accipere in mortali scienter, quoties nec conteri moraliter possunt, ante receptionem, nec illud sine ipsius notabili irreuerentia dimittere. Ex. gr. in subita paganorum irruptione, si periculum esset, fore ut Eucharistia conculcetur, vel comburatur, & Catholicus existens in peccato, non posset prae temporis angustias conteri, vel occultare Sacramentum: posset, me auctore, talis sine nouo piaculo Eucharistiam sumere, ad euitandam inferendam ei irreuerentiam. Similiter in aliis Sacramentis viuorum (est rarius) tales circumstantiae confluere possunt, ut peccator non potens hic & nunc conteri, vel debeat, in peccato recipere Sacramentum, vel illud contere seu detestari censetur.

PROBL. XLV.

Qui prohibitus per censuram à receptione Sacramentorum, communicat cum peccato mortali conscientia: committit, & non committit duo peccata contra duo illa praecepta, diuinum, & humanum, quae debeant Confessario aperiri.

254
Non committit duo peccata.

Non committit. Quia praeceptum humanum Censura respicit idem motiuum, ac praeceptum diuinum, scilicet, impedire indignam communionem. Quando autem peccatum, prohibetur pluribus praeceptis ex eodem motiuo, non in eo multiplicantur peccata, nec additur circumstantia varians speciem, quae subinde debeat in confessione manifestari. Sic Vasq. d. 207. c. 1. n. 5. Alterius l. 1. d. 6. c. 3.

255
Perpetrat duplex peccatum.

Perpetrat quidem duplex peccatum. Quia praeceptum Censurae diuersum habet motiuum. Item praeceptum diuinum prohibet indignam communionem Religionis inuincit praeceptum Censurae potius imponi assolet ob motiuum obedientiae, scilicet ad contumaciam subditorum retundendam: vel ob motiuum virtutis, ad quam actus praeceptus spectat. Ita Bonac. d. 4. q. 6. punct. 1. n. 34. Henric. lib. 5. c. 7. n. 2.

256
Vnicum peccatum fit esse duobus aequiualens.

Ego existimo, vnicum esse peccatum, sed aequiualens duobus propter duplicem illam malitiam: & per consequens illam Censuram circumstantiam Confessario aperiendam; quia peccati variat speciem.

PROBL. XLVI.

Debere praemitti Confessionem ad Eucharistiam recipiendam, si communicaturus sit lethalis piaculi reus, fuit, & non fuit ante Concilium Tridentinum obligatio.

257
Tridentini
sententiam
praemittit.
Constat ex *scilicet* 1. iam nunc necessariam esse confessionem habenti conscientiam lethalem criminis ad Eucharistiam recipiendam. Trid. *sess.* 3. *cap.* 7. Ecclesiastica consuetudo declarat, eam probationem (iuxta Paulum. *Probet autem se ipsum homo*) necessariam esse, ut nullus sibi conscius peccati mortalis, quamvis sibi constitutus videatur in contritione, absque praemissa Sacramentali confessione, ad sacram Eucharistiam accedere debeat. Quaesieris, num fuerit ante Tridentinum huiusmodi praemittendi Confessionem obligatio, an per ipsum sit inducta?

258
Non erat ante Tridentinum haec obligatio, sed ab ipso fuit inducta. Quia ad satisfaciendum iuri diuino naturali sufficit, si quis accedat in gratia, sicut ad caetera Sacramenta viuorum recipienda, quod per contritionem praestari potest. Ius autem positium diuinum vel humanum nullibi reperitur ante Tridentinum, nec antiqui Patres, licet penitentiam requirant ante communionem, confessionis necessarium praemittende meminerunt. Sic Abbas *cap. de homine de celebr. Miss. Armil. V. Communio, n. 1.* Caiet. 1. *Cor.* 1. 1. & 3. *part. quae. 8. art. 4. & in summ. V. Communio.* addens, esse tamen peccatum veniale graue, dum adest confitendi commoditas, & peccati lethalis conscientia, sine confessione communicare, cum sola contritione; quia talis homo minus dignè voluntarius accedit.

259
Ante Tridentinum erat.
Erat ante Tridentinum huiusmodi praeceptum. Quia Tridentinum probat obligationem istam ex verbis Apostoli simul cum Ecclesiastica consuetudine, quae tot saeculis inuolubiliter obseruata, vim praecipi declarat. Consuetudinis autem antiquissima praemittendi confessionem Communioni. Euseb. *lib. 6. cap. 24. & 25.* Sozome. *lib. 9. Tripart. cap. 35.* Niceph. *lib. 11. cap. 34.* meminere. Ita D. Thom. *in 4. distict. 17. quae. 3. artic. 1.* Sotus, Gabr. Duran. Maior, Bonauen. Syluest. Antonin. quos sequitur Suar. d. 66. *sect. 3.* Vasq. d. 207. *cap. 3.* Fagund. *praecip. 3. lib. 3. cap. 8.* Henric. *lib. 8. cap. 45. n. 3.* Bonac. d. 4. q. 6. *punct. 1. n. 10.* Card. Lugo d. 14. *sect. 4. n. 56.*

260
Primum sententiam saltem sustinere non solum esse confirmatum.
Porro horum Doctorum aliqui putant, iam hoc esse de fide certum. Ego cum aliis opinor, saltem primam sententiam sine nota sustinere non posse. Cuius quidem fundamentum existimo infirmum. Nam Apostolus solum requirit probationem, ne quis indignè recipiat Eucharistiam: qualis autem futura sit haec probatio, accipiendum ex Ecclesiae sententia, seu praxi, quae semper talis fuit, ut probatio ab ipso communicante volente fiat. Caeterum ita se probare debet, ut si se reperiat impurum, sistant se Sacerdoti non tam probandum, quam mundandum Sacramentali absolutione.

PROBL.

PROBL. XLVII.

Præceptum præmittendi confessionem antè communionem; est, & non est diuinum naturale: est, & non est positium Ecclesiasticum.

261 **E**st quidem præceptum diuinum naturale, ortum ex ipsamet Sacramentorum institutione: non positium Ecclesiasticum. Quia cum hoc Sacramentum sit omnium Sanctissimum, exigit ab homine summam diligentiam, vt cum morali certitudine sanctitatis accedat. Ad hoc autem maxime Sacramentalis confessio conducit. Sic Syluest. v. Eucharistia 2. q. 2. Bonau. in 4. dist. 13. dub. 1. & dist. 16. dub. 12.

262 **N**on est præceptum naturale diuinum, sed positium Ecclesiasticum Apostolica traditione latum, & Ecclesie firmatum consuetudine. Quia Christus non est solitus, dare præcepta circa modum recipiendi Sacramenta, nisi quæ cum ipso institutione connexa sunt, vt constat ex aliis ritibus ad Sacramentorum administrationem requiritis, quorum determinationem Christus Ecclesie reliquit. Sed quod peccator contritus debeat ante communionem confiteri, non sequitur ex communionis institutione; sufficeret enim moralis certitudo contritionis, vt in aliorum receptione Sacramentorum: sic enim Sancta sanctè tractantur, quantum patitur humana fragilitas: Ergo præceptum præmittendi confessionem, non est diuinum, sed humanum. Ita Nauar. de penit. dist. 5. num. 31. & 32. Ioan. de Medic. Codice de penit. quest. 17. Palac. in 4. dist. 9. quest. 10. Probabilem hanc sententiam esse, assentit Coninch q. 80. num. 13. & Less. 3. p. quest. 80. num. 7.

263 **E**go autem affirmo, hoc esse præceptum diuinum positium. Quia iuxta regulam Augustini lib. 4. de Baptismo. cap. 24. signum diuini iuris est, quod nec ab aliquo Pontifice, nec à Concilio præceptum est, sed eius initium ignoratur. Talis autem est ista lex vt indicat Tridentinum: ergo est præceptum diuinum positium. Minor ostenditur, quia Tridentinum non dixit, hoc præceptum per Ecclesiasticam consuetudinem introductum esse, sed declarari. Et quidem si præceptum esset humanum, non deberet Concilium excommunicare quoscunque negantes eius obligationem; nam omnis humana lex frustrari potest obligationis effectu, vel quia non sit alicubi recepta, vel quia per contrariam consuetudinem fuerit abrogata. Didici ex Henriquez lib. 8. cap. 45. n. 3. Suar. d. 66. sect. 3. Vasq. d. 207. cap. 4. Card. de Lugo d. 14. num. 73. Diana p. 8. tract. 1. resol. 51.

PROBL. XLVIII.

Dubitatur quis, an lethaliter deliquerit: vel an confessus fuerit lethale commissum: Tenetur, hic & non tenetur, id antè communionem confiteri.

Non tenetur. Quia Tridentinum dicit, præmittendam esse confessionem, quando quis communicatur conscius sibi est peccati mortalis. Sed dubitans non est sibi conscius: ergo huiusmodi præcepto non tenetur. Sic Henricus lib. 8. cap. 45. num. 3. lit. P. citans aliquos antiquiores. Granad. 3. part. controu. 6. tract. 10. d. 7. n. 13. Reginald. lib. 29. n. 99.

264 **N**on tenetur, confiteri. Quia quoties fit confessio Sacramentalis, habere debet integritatem formalem sibi præscriptam; sed ad hanc pertinet, vt peccata mortalia, de quibus dubitamus negatiuè confiteamur sub tali dubio; ergo dum iubemur confessionem communioni præmittere, iubemur peccata mortalia dubia confiteri. Ita Suar. tom. 4. d. 22. sect. 9. Diana cum aliis part. 5. tract. 14. resol. 44. Bonac. d. 4. q. 6. punct. 1. num. 12. qui malè tribuit oppositum Suarionam hic loquitur, quando datur probabilis assensus de negatione peccati, aut de confessione illius, quod ipse Bonacina proficitur.

265 **I**dem opinor. Tridentinum enim intendit, communicatum, qui sibi conscius est peccati mortalis certi, illud vt certum prius confiteri; qui verò conscientiam habet mortalis dubij, confiteatur illud vt dubium.

PROBL. XLIX.

Religiosus peccati lethalis reus, potest, & non potest (licet adsit secularis Confessarius) sine praua confessione, eliciens contritionis actum communicare, si breui sperat Ordinis sui Sacerdotem.

266 **V**idimus sect. 1. præceptum præmittendi confessionem communioni esse affirmatiuum, quod obligat semper, sed non pro semper; vnde licitum erit interdum cum conscientia peccati mortalis sine praua Confessione, dum adsit contritio, communicare, si desit Confessarius, & necessitas urgeat. Trident. sess. 13. cap. 7. Verum vt ad rutinam afferam qualis debeat esse Confessarij defectio, qualisque necessitatis instantia, nonnulla Problemata prælibabo.

267 **Q**uæserim in primis, si quis Religiosus habeat præsentem Sacerdotem, cui possit legitime confiteri, breui tamen speret, se habiturum alium proprio ex Ordine, cui deuotius ac securius confiteatur: possit prætermittere confessionem, & contritus communicare? Potest quidem. Quia magni ponderis est, peccata graua nulli extra Religionem propalari. Sic Richard. in 4. dist. 17. art. 3. quest. 6. Adrian. ibi. quest. 3. de Confess. Syluest. v. Eucharistia, 3. q. 14. Angel. Euchar. 2. num. 5. Rosel. v. Communicare, n. 4. & v. Eucharistia 3. num. 27.

Minimè

ESCOBAR
Theol. Mor.
TOM. II. IN
F. IV.

269 Minimè potest. Quia tunc absolutè datur Confessarij copia, nec maior deuotio tollit præcepti obligationem, nec Religio simpliciter infamiam patitur, eo quod Religiosus Sacerdoti laico graua crimina fateatur. Ita Suar. d. 66. sect. 4. Vasq. d. 208. cap. 1. Fagund. præcept. 3. l. 3. c. 9. Bonac. d. 4. q. 6. punct. 1. n. 27. Henriq. lib. 8. cap. 47. n. 1. Coninch q. 80. n. 22.

270 Existimo, primam sententiam haud esse practicè probabilem, præcipuè post Tridentinum. Vnde meritò à Doctoribus communiter recitatur.

PROBL. L.

Cum quis iustam habet causam, ut Confessario, quem unicum habet, graua crimina non confiteatur, communicaturus; debet, & non debet prius venialia fateri peccata.

271 Quamuis nullum habeas mortale, cuius huic, quem vnice habes Confessarium Confessio periculosa non sit: debes ei confiteri venialia, vel mortalia remissa Sacramentaliter, vt indirectè saltem à mortalibus, quæ licitè taces indirectè saltem absoluaris, & securius ad communionem accedas. Imò si non adfit Sacerdos approbatus, adhuc habens mortalia debet Sacerdoti simplici venialia ante communionem confiteri. Quia certum est, communicaturum debere se à mortalibus repurgare qua securiori ratione poterit. Sic Magister ac propinquus meus Petrus Hurtado de Mendoza de Fide d. 84. numero 182.

272 Non debet fateri venialia, aut mortalia rutsum in confessione expressa. Quia præceptum non communicandi nisi præmissa confessione, solum obligat ad præmittendam communioni confessionem mortalium. Sed in hoc casu non teneris confiteri mortalia, quorum conscientiam habes, vt suppono; ergo absolutè confiteri venialia, aut mortalia remissa non teneris. Ita Suar. d. 66. sect. 4. & tom. 4. d. 23. sect. 2. Coninch q. 80. n. 20. Filliuc. tract. 4. n. 212. Bonac. d. 4. q. 6. pun. 1. num. 24. & 29.

273 His hæreo tanti viri venia. Nec enim quis obligatur ad maiorem certitudinem suæ dispositionis procurandam, quam ipsa lex exigat. Hæc autem solum requirit, vt mortalia sua penitens clauibus subiiciat, & ab illis directè absoluarur, nec præcipit venialium confessionem. Abnegarim similiter, posse peccati mortalis reum simplici Sacerdoti fateri venialia, vt indirectè à mortalibus absoluarur. Nam si ipse non habet iurisdictionem ad peccata mortalia non conuicta absolueda, quomodo indirecta supra illa cadet absolutio.

PROBL. LI.

Neceßitas communicandi sine præuia confessione est, & necessitas sufficiens non est, quando vel ex confessione, vel ex omissione Communionis sequetur scandalum.

274 Futuram esse grauem communicandi necessitatem quæ licitam reddat communionem sine præuia confessione sect. 1. ostendimus. Quæ si fueris, nùm sit reputanda ad hoc sufficiens necessitas, quando vel ex confessione, vel ex communionis omissione sequetur scandalum? Ad cuius elucidationem præmitto, scandalum huiusmodi oriri, seu excitari posse, vel quando datur occasio detrahendi, vel temere iudicandi. Vel quoties aliis datur occasio peccandi, aut non communicando tempore præcepti, vel detrahendo non communicanti. Itaque nisi per scandalum intelligamus infamiam, & notam vt vulgus intelligere solet minus propriè, non potest hoc solo titulo omitti confessio præuia communioni. Quia nullum præceptum est violandum ob vitandum scandalum etiam pusillorum. Nam vquam continget, vt alij sumant peccandi occasionem, ex eo quod ego non communicem absque confessione præmissa; non enim alij temere iudicabunt, illum mortaliter deliquisse, qui non audeat communicare sine præuia confessione: nec erit grauis detractio peccati quod per illud iudicium redditur publicum. Sic Vasq. d. 208. n. 14. Card. de Lugo d. 14. n. 118.

275 Scandalum etiam præmissum ab infamia à præmittenda confessione Communioni excusat. Quia scandalum ex obligatione charitatis vitandum est, cum affectat magnum spirituale nocumentum. Vnde sufficit admiratio quædam inde secuta; nam cum hac moraliter coniungitur periculum temere iudicandi, vel detrahendi, quod excusat à præmittenda confessione. Ita Suar. d. 66. sect. 4. Filliuc. tract. 4. num. 214. Coninch q. 80. n. 15. Bonac. d. 4. q. 6. punct. 1. n. 18. Fagund. præcept. 3. lib. 3. c. 9.

276 Ego existimo, nec illam admirationem vulgi, nec occasionem temere iudicandi, vel detrahendi esse propriè scandalum actiuum, nec excusare per se à præcepto præmittendæ confessionis implendo. Si quando tamen proprium scandalum actiuum sequeretur, nempe quod alios inducat ad peccandum (rariùm continget) à præmittenda confessione excusabit.

PROBL. LII.

Laicus accessit ad locum communionis, & ibi recordatur grauis peccati non confessi: Hic potest, & non potest, sine præuia confessione communicare, quando communicatio fit secretè.

277 Communiter censent Doctores, quando Communicatio fit publicè, non debere recedere à loco communionis, quia regulariter sequetur infamia; nec expedire, vt ibi à Confessario audiat; sed potius oportere, vt communicet

Sectio II. De Eucharistiâ, Problemata. 59

contritione præmissa, vel etiam non præmissa, si iam confessus est alia peccata cum vniuersali cunctorum detestatione. Quæsierim autem, num cum communio sit secretè aded, vt nullum adit infamie periculum, vel scandali possit quis memor gravis peccati sine præuia confessione synaxim accipere: Potest quidem. Quia iam est iustus vel per contritionem, vel per confessionem aliorum peccatorum: & aliunde cum iam actio sacra communicandi quodammodo sit inchoata, non decet recedere, donec perficiatur. Sic Bonac. cum multis d. 4. quæst. 6. punct. 1. n. 17. Filliuc. tract. 4. num. 215. Cardin. de Lugo d. 14. num. 112. Henric. lib. 8. c. 46. num. 3. Reginald. l. 29. n. 105. Victor. sum. n. 79.

Si communio fiat ita secretè, vt nullum sit infamie periculum, relinquenda, vel differenda communio, donec confessio præmittatur. Quia tunc magis vtget confessionis præceptum, quam perficiendi sacram illam actionem. Etenim indecentia recedendi vel est nulla, vel tam parua moraliter, vt propter tam graue præceptum continentia videatur. Ita Vasq. d. 208. num. 10. Suar. d. 66. sect. 4. Fagund. præcept. 3. lib. 3. cap. 9. num. 14. Franc. de Lugo de Sacram. lib. 4. cap. 6. num. 48.

Primum sententiam satis probabilem esse reor, præsertim si iam Sacerdos sacram incepit actionem, v. gr. si consecrauit formulam ad hunc effectum, vel pyxidem è sacratio eduxit. Tunc enim apparet aliquis indecentia. Probabilius autem & securus cum secunda sententia reor; vbi non instat scandalum, vel infamie periculum, communionem in hoc casu deferri, donec confessio præmittatur.

PROBL. LIH.

Quando populus non audit Sacrum in die festo nisi celebret Sacerdos lethalis reus criminis, confessione non præmissa: secluso periculo nota, vel scandali, potest, & non potest, non præmissa confessione celebrare.

Conueniunt Doctores, concurrente notâ, vel scandalo celebrare posse confessionem non præmissa. Quæsierim, num excluso periculo notæ, vel scandali possit: Non potest. Quia populus non peccat, etsi sacrum non audiat in festo, quando per ipsum non stat; & Sacerdos quamuis sit Parochus non tenetur coram populo celebrare, nisi quando ritè potest. Confirmatur, nam si Parochus in die festo manifestum crimen perpetrasset, aut publicè denunciaretur excommunicatus, non posset licitè celebrare non confessus, vt Populus Missam audiret. Ergo sola necessitas faciendi sacrum, quod populus exaudiat in festo, Sacerdotem à præmittenda confessione non excusat. Sic Vasq. q. 208. n. 8. Card. de Lugo d. 14. n. 14.

Potest planè Missam celebrare, confessione non præmissa. Quia licet populus non doingat, tunc Missam non audiens: at priuatur spiritali fructu quem ex eius auditione perciperet, pluibz forsan necessarium, ad fouendas, seu reparandas animæ vires. Et quia spiritalis necessitas proximorum reputari debet quasi pro-

pria: sed Sacerdos in die festo, si non potest audire Missam, nisi celebret, potest non confessus celebrare; ergo pariter potest, vt alij exaudiant. Ita Fagund. præcept. 3. lib. 3. cap. 9. num. 13. Diana part. 2. irat. 14. resol. 64. Minorem huius proximi syllogismi docent Henric. lib. 8. cap. 46. n. 5. & Diana citatus resol. 63. Quia tunc potest Sacerdos implere commodè præceptum Ecclesie, quod obligat eo tempore, nec aliunde violat præceptum confessionis ob consistendi impotentiam.

Profectò Sacerdos siue Parochus siue non Parochus ratiissime relinquet populum sine Missa in die festo, quin aliquam notam incurrat, vnde possit Confessionem omittere. Si tamen aliquando contingat posse sine nota populum sine Missa relinquere, existimo, posse Parochum sine præuia confessione celebrare. Quia obligatio Parochi ergà subditos videtur strictior, quam obligatio præmittendi communioni confessionem. Quod indicat Trident. sess. 13. cap. 7. dum ait, etiam Sacerdotes, quibus ex officio incumbit celebrare, confessionem præmissuros, modo non desit illis copia confessarij.

PROBL. LIV.

Quando fidelis in Paschate potest communicare, non verò confiteri, quia adest Sacerdos, sed non approbatus: est, & non est sufficiens causa, vt sine præuia confessione communitur.

Est casus, vt fidelis quidam possit communicare in Paschate, vt impleat præceptum annuæ communionis, non autem valeat confiteri, quia vel ipsemet est Sacerdos, & adest Diaconus vel Sacerdos non approbatus, qui tamen potest Eucharistiam ministrare. Quæritur, an possit tunc fidelis vt impleat Eucharistie sumendæ præceptum, sine præuia confessione communicare? Non est causa sufficiens ad communicandum sine præuia confessione. Quia præceptum præmittendæ confessionis communioni, cum sit diuinum, præualet Ecclesiastico communicandi tempore Paschatis, quod non obligat, nisi quando ritè communicari possit. Sic Suar. d. 66. sect. 6. Bonac. cum aliis d. 4. quæst. 6. punct. 1. num. 25. Azor. tom. 1. lib. 10. c. 31. q. 4.

Sufficiens est causa, vt possit tunc cum sola contritione Eucharistiam recipere. Quia præceptum communionis Paschalis non est prorsus Ecclesiasticum, sed est præceptum diuinum determinatum ab Ecclesia quoad tempus, ne diu cibo cœlesti ad animæ robur admodum necessario careamus. Igitur inducit sufficientem necessitatem ad communicandum sine præuia confessione, ne sine cibo deficiamus in via. Ita Coninch q. 80. n. 17. Card. de Lugo d. 14. n. 16. Henric. lib. 8. cap. 46. n. 4.

Hanc magis probo sententiam. Moneo tamen, in his casibus optionem dari, v. fidelis vel prudenter se reputet excusatum ab Ecclesiastico præcepto propter confessionem communioni præmittendam, quam gerere non potest, vel à præcepto præmittendæ confessionis propter Ecclesiastici præcepti obseruantiam: cum vtrique sint rationes probabiles, Doctoresque vnum & alterum asserentes.

PROBL.

282

Quid sententiam experientia

283

Non est causa sufficiens

284

Sufficiens est necessitas

285

Cum his opter

ESCOBAR
Theob. Mor.
Tom. II. IV.
F. IV.

PROBL. LV.

Quando Parochus celebrare solet pro defuncto praesente, & non suppetit Confessarius: tunc potest, & non potest, sine priora confessione celebrare.

286
Potest quidem.

Potest planè. Quia Missae fructus est communis, & prodest tam viuis, quam defunctis, & forsan defunctus praesens valde indiget tali subsidio. Ergo datur causa sufficiens ad omitendam licite confessionem antè communionem. Sic Syluest. *Eucharistia* 2. num. 9. Fagund. *praec. 3. lib. 3. cap. 9. num. 8.* quos refert, nec refellit Henric. *lib. 8. c. 46. n. 5. lit. T.*

287
Non potest.

Non potest, seclufa nota, & scandalo. Quia Tridentinum requirit necessitatem simpliciter. Ergo non sufficit commoditas, aut utilitas maioris fructus etiam spiritualis proprii, vel alieni, qualis à Missae celebratione prouenit. Ita Suar. *d. 66. sect. 4.* Bonacin. *d. 4. quest. 6. punct. 1. numero 25.*

288
Hanc magis probo mentem.

Hanc magis probo mentem. Similiter quando Sacerdos pauper viuit stipe Missae, vel tenetur facere sacrum ex Capellania, vel pro benedictione nuptiali non excusatur à confessione praemittenda. Nec sufficit magna deuotio, aut celebritas festi, quo quis solet communicare; quia non datur simpliciter necessitas. Vnde asserit Henricus citat. *num. 6.* in his cauendam esse nimiam licentiam, & querendum Confessarium etiam per leucam. Quia Tridentinum expressit, vt vrgeat necessitas, & Confessarij copia desit.

PROBL. LVI.

Dum aliquis prius confessus, postea recordatur peccati mortalis obliti, quod iam confiteri non potest; debet & non debet antè communionem, nouam illius contritionem elicere.

289
Debet nouam contritionem elicere.

Constat ex *sect. 1.* per se requiri gratiam in communicante. Vnde fit, cum viget necessitas communicandi, nec potest communicari confessionem praemittere sibi conscius peccati mortalis, illum per se teneri, ad eliciendam contritionem, nisi vel inuincibilis ignorantia, vel talis necessitas excuset grauissima, de qua superius. Quaestioni igitur committo, verum qui prius confessus, postmodum recordatur peccati mortalis obliti, quod iam ob absentiam vnicui Confessarij, vel alia ex causa accidenti fateri non potest, debeat elicere antè communionem nouam contritionis actum? Debet quidem. Quia debet quisque peccator de cunctis mortalibus sigillatim poenitere, attritione saltem confessioni praemissa, vel contritione, si confessurus non est, antè Eucharistiae receptionem. At de illo oblito peccato nondum in particulari poenituit; ergo debet nouam elicere de eo contritionem. Sic Reginald. *lib. 5. cap. 5. sect. 3. num. 9.* ex Medina, Suario, & Grassis. citatus à Diana *part. 2. rr. 14. resol. 48.* Sed certè Reginaldus *lib. 5.* nihil tale docuit, & *lib. 29. cap. 6. quest. 4.* vbi tangit hoc punctum, solum requirit illius peccati confes-

sionem, si fieri possit, antè receptionem Eucharistiae. Vbi autem Suarius Mutina, & Grassius talem sententiam insinuant, non inueni.

Non debet in tali casu nouum elicere contritionis actum. Quia cum illud peccatum fuerit iam indirectè remissum per antecedentem confessionem, cessat obligatio naturalis conterendi, quae solum ordinatur ad obtinendam peccati remissionem. Ita Praeposit. *3. part. quest. 80. art. 5. dub. 3. num. 13.* Granad. *3. part. contr. 6. tract. 10. d. 7. num. 14.* Card. de Lugo *de Euchar. d. 14. sect. 6. num. 122.*

Idem assero, quia praecipuum posituum diuinum vel humanum talis nouae contritionis non apparet. Nec enim Ecclesia praecipere potest actus internos, nec Deus praecipere iustificatis contritionem nisi quando confessuri sunt. Potest igitur fidelis communicare tunc sine contritione, posteaque confiteri peccatum oblitum: & tunc debet de illo conteri, vel atteri, vt debitam Sacramento materiam exhibeat.

PROBL. LVII.

Qui in Missa recordatur, quod sit in mortali, debet, & non debet statim contritionis actum elicere.

Non debet statim, recordatus, elicere: sed si memoria talis occurrat antè consecrationem, sufficit, si conteratur, antequam consecret, et si partem antecedentem Missae in mortali prosequatur: si occurrat post consecrationem, potest similiter prosequi Missam, donec ante summptionem conteratur. Quia status gratiae per contritionem acquirendus requiritur, ex praecipuo, solum in coniciente, vel recipiente Sacramento: non in exercente alias actiones etiam Ordinis sacri. Ergo defectus contritionis in alijs partibus Missae non erit mortale peccatum: si tempore consecrationis, quando fit Sacramentum; & in summptione, quando recipitur, sit in gratia Sacerdos. Sic ingeniose de more Card. de Lugo *d. 14. n. 134.*

Statim debet conteri, grauitèrque peccabit Sacerdos, qui deliberatè aliquam notabilem Missae partem in mortali dicit, dum commodè potest illico per contritionem iustificari. Quia peccat mortaliter Sacerdos, qui confessionem audit, vel incipit abluere, vel vngere in peccato mortali, dum Sacramenta ministrat: nam totum illud opus ad Sacramentum administrationem pertinet, vnde in ministrante gratiam requirit. Pariter igitur tota Missa pertinet ad sacrificandi, conficiendi, recipiendique Sacramenti actionem. Quare sanctitas totius illius actionis exigit, vt Sacerdos aduertens, se lethali foedari crimine, curet, quamprimum conteri, & mundari: vt sanctissimum ministerium rectè tractetur. Ita Franc. de Lugo *de Sacram. lib. 4. cap. 6. num. 60.* qui hac ratione nitens, à probabili admodum Sapientissimi fratris sententia recedit. Fauet Caietan. *Opusc. tom. 2. sect. 10. de usu spiritualium*, asserens, Sacerdotem in mortali existentem, & dicentem Orationes Missae non peccare per se mortaliter, sed per accidens ratione Missae; quatenus in ratione orationis praedictae non requirant statum gratiae: bene tamen propt sunt partes Missae.

Cum

Sectio II. De Eucharistiâ, Problemata. 61

294
Cum his opinari censui cum primum legi venerabilis Patris mei Ludouici de la Puente sententiam de *perfect. Christian. tom. 4. tract. 5. cap. 3.* Docet enim esse mortale peccatum, inchoare Sacramentorum administrationem in mortali, quamvis Sacramentum in gratia perficiatur. Porro licet Card. de Lugo à lethali piaculo liberet sic celebrantem ante consecrationem, & ante, & post consumptionem; non tamen eum à veniali liberat.

PROBL. LVIII.

Concilij clausula, qua Sacerdotes, qui sine prauâ confessione communicarunt, monentur, quàm primum confiteri: est, & non est præceptum.

295
Præmitto Tridentini *sess. 13. c. 7.* Clausulam vt ad memoriam reuocem, quod *scilicet. 1. tradidi. Quod, si necessitate urgente, Sacerdos absque prauâ confessione celebrauerit, quàm primum confiteatur.* In primis quaesierim, num hac in Clausula præceptum, an consilium solummodo contineatur; solum consilium continetur. Quia Concilium non adhibuit verbum præcipiendi, vel æquiualens: quod est vt plurimum signum præcepti. Sic Villalob. *tom. 1. tract. 7. diff. 37. num. 6.* Ludouic. de San Iuan *1. p. sum. tract. de Eucharist. qu. 7. art. 6.* Petr. de Ledesma *1. p. sum. tr. de Euchar. c. 11.*

296
Præceptum est, non consilium. Quia communis Ecclesie sensus est, sibi tradi præceptum obligans ex genere suo sub mortali, cum materia sit secundum se grauis. Ità Card. de Lugo *d. 14. n. 135.* Suar. *d. 66. sect. 7.* Valq. *d. 208. num. 6.* Coninch. *9. do. n. 4. n. 24.* Filliuc. *tr. 4. n. 222.* Reginald. *l. 29. n. 110.* Diana *p. 2. tr. 14. resol. 60.*

297
Contentiens addiderim, sic accepisse videri Missalis Regulam, in qua pro verbis illis: *Quàm primum confiteatur,* ponuntur hæc: *Quàm primum debet confiteri,* quæ clarius expriment obligationem. Et quidem sæpè simpliciter verbo imperatiui modi præceptum imponitur, vt constat ex Capite *Omnis vris que sexus, de pecc. & remis. & ex multis eiusdem Tridentini decretis, de reformatione,* vbi varia præcepta haud dissimili phrasi traduntur.

PROBL. LIX.

Præceptum hoc est, & non est de iure diuino.

298
Diuinum huiusmodi præceptum est. Quia præceptum ipsum præmittendi confessionem, est diuinum, licet imponatur per modum affirmatiui, virtualiter includit negationem, ne scilicet excusatione cessante, differatur etiam post Communionem confessionis. Sicut præceptum æquæ Confessionis iuxta probabiliorum sententiam, si suo tempore non fuit impletum, obligat ad confitendum quamprimum: & præceptum restitutionis similiter. Sic Henriquez cum aliis *l. 4. cap. 3. numer. 2. & cap. 1. num. 5.* Sotus *in 4. dist. 9. Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.*

quæst. 1. art. 2. Probabile dicit Filliuc. *tractatu 4. num. 222.*

Non est præceptum diuinum, sed humanum. Quia præceptum diuinum confitendi ante Communionem, quatenus affirmatiuum, solum præcipit confessionem, vt dispositionem ad Eucharistiam: ac per consequens, transacta Communionem cessat eius obligatio; quatenus verò negatiuum, solum obligat ad non communicandum iterum sine prauâ confessione. Sicut præceptum diuinum confitendi, dum subest periculum mortis, si vel ex impotentia, vel ex malitia non obseruetur, transacto periculo, non obligat ad confitendum quamprimum quippe quatenus affirmatiuum est, solum obligat ad præmittendam confessionem ante mortem; quatenus negatiuum, obligat dumtaxat ad non omittendam confessionem in articulo, vel periculo mortis. Ità Suarez *diff. 66. sect. 7.* Valquez *diff. 208. numer. 15.* Coninch. *diff. 88. num. 24.* Bonacin. *dist. 4. quæst. 6. punct. 1. num. 41.* Card. de Lugo *dist. 14. num. 137.*

Ego quidem nec in scripturâ, vel Patrum traditionibus fundamentum inuenio præcepti diuini cogentis ad confitendum post transactum periculum mortis quamprimum. Vt autem primæ sententiæ fundamentum euertam, respondeo, in præcepto confessionis sic præscribi terminum anni, vt ultra differri nequeat. Quia Ecclesia vult vt præceptum diuinum confessionis semel saltem in anno obseruetur, & particula *saltem* apertè demonstrat, sensum esse, nè differatur ultra annum: quapropter adhuc eo transacto, manet obligatio non differendi, quod in nostro casu non habet locum.

PROBL. LX.

Præceptum hoc à Tridentino latum, obligat, & non obligat etiam Laicos.

Laicos etiam obligat. Quia eadem est ratio de Laicis, ac de Sacerdotibus: Tridentinum verò videtur per accidens locutum fuisse de Sacerdotibus, forsitan quia de ipsis proximè fuerat sermo: vel quia talis necessitas frequentius in Sacerdotibus contingit, vt defectu Confessionis sine prauâ confessione, contriti celebrent. Sic Fagund. *præc. 3. lib. 3. cap. 8. n. 9.* Sa. v. *Euchar. n. 13. & v. Confessio, n. 5.* Nauar. *c. 2. n. 10.* Azor. *tom. 1. lib. 10. cap. 31. quæst. 9.* Henriq. *lib. 8. cap. 45. num. 4.*

Hoc Tridentini præceptum confitendi quamprimum non obligat laicos, sed solummodo Sacerdotes. Quia in odiolis non fit extensio propter rationis paritatem, & Tridentinum loquitur solum de Sacerdote celebrante sine prauâ confessione, non verò de Laicis. Ergo, quando Laicus ob necessitatem sine confessione prauâ communicat, non tenetur post communionem quamprimum confiteri. Ità Diana *part. 2. tract. 14. resol. 60.* cum aliis Suar. *d. 66. sect. 7.* Valq. *d. 208. n. 37.* Card. de Lugo *d. 14. n. 118.*

Idem assero, quia non est par ratio Sacerdotis ac Laici: maior enim erat periculum in Sacerdotibus, qui sapius habent necessitatem communicandi

ESCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV.
F. IV.

nicandi sine praevia confessione ob Confessarij defectum. Quapropter oportuit, illis imponi praecipuum, ne desides sint in praevicandâ necessitate vel illam sibi fingant ad confessionis molestiam vitandam. Laici vero raro huiusmodi grauantur necessitate praesertim cum regulariter confiteri possint illi Sacerdoti, à quo communionem sunt accepturi. Vnde affirmo, non comprehendi hoc praecipuum Sacerdotem communicantem more Laicorum, quia Tridentinum loquitur de Sacerdote celebrante.

PROBL. LXI.

Sacerdos recordatur in Missâ peccati mortalis, aut tunc illud committit anre sumptionem, & contritus communicat sine confessione praevia ob vitandam infamiam: Hic postea debet, & non debet, quamprimum confiteri.

304 **S**Cio, Sacerdotem celebrantem cum ignorantia, vel obliuione peccati mortalis, cuius non meminit ante communionem, seu consumptionem Euchariſtiae, non teneri, *quamprimum* postea confiteri. Quia Tridentinum palam loquitur de Sacerdote, qui conscius sibi peccati mortalis, vigente necessitate celebrat sine praevia confessione. Quod autem si Sacerdos peccati mortalis recordatur in Missâ, vel tunc illud perpetrare ante sumptionem, & contritus communicet ob vitandam infamiam, debet postea, *quamprimum* confiteri. Quia communicat cum conscientia peccati mortalis, & sine confessione praevia propter urgentem necessitatem: Ergo verbis praecipui comprehenditur. At vero quod necessitas proveniat ex infamiae periculo, vel aliunde, nihil videor referre; nec censetur dari copia Confessarij, quando non possum illi confiteri. Sic Suar. d. 66. *sect. 7.* Bonac. d. 4. q. 6. *p. un. 1. n. 39.* Filiuc. *tr. 4. n. 223.*

305 **N**on comprehenditur verbis praecipui, & ideo non debet postea *quamprimum* confiteri. Quia Tridentinum loquitur de Sacerdote, qui celebrat vigente necessitate sine confessione praevia; quae vox significare videtur confessionem omisſam ante Missam inchoatam: nam confessio inter celebrandum facta potius est concomitans, quàm praevia celebrationi. Quapropter, hic Sacerdos non omisit confessionem praeviam ob necessitatem, sed vel propter obliuionem, vel quia nondum peccauerat: vnde illo praecipuo minime comprehenduntur. Ità Valq. d. 208. n. 19. *Propos. 3. p. 9. 80. art. 5. dub. 4.* Card. Lug. d. 14. n. 146. Diana p. 2. *tr. 14. resol. 60.*

306 **P**robabilem a quo partem reor vtramque. At hanc mihi eligo propter Missalis Rubricam, quae inſerit in casibus magnam refert auctoritatem. Praescribit itaque Rubrica Sacerdoti, qui conscientiam habuit peccati mortalis ante Missam inchoatam, vt habeat contritionem, & postea *quamprimum* confiteatur. Illi vero, qui talem conscientiam in ipsa solùm celebratione recognoscit, solùm iubet, vt habeat contritionem cum proposito confitendi, & satisfaciendi, suo scilicet tempore.

PROBL. LXII.

Sacerdos quidam non ex necessitate, nec ob carentiam Confessarij, sed ex mera malitia in mortali sine praevia confessione celebravit: Hic tenetur, & non tenetur quamprimum post Missam confiteri.

Tenetur planè. Quia grauius delinquit, qui sine necessitate, quàm qui cum illâ confessionem celebraturus omittit. Sed hic praecipuum Tridentini. Ergo multò magis ille, qui sine necessitate confessionem omisit ante Missam. Sic Sylu. 3. p. 9. 80. *art. 4. dub. 2. & alij.*

Non tenetur. Quia Tridentinum aperte loquitur de celebrante, dum vrget necessitas, & non suppetit Confessarius. Ità Diana p. 2. *tr. 4. resol. 61.* Nuñus 3. p. 9. 80. *art. 4. diffi. 4.* Card. de Lugo d. 14. n. 150. Franc. de Lugo de *Sacram. 1. 4. c. 6. n. 78.*

His hæreo, sciens, in praecipui positivi non valere argumentum à minori ad maius: nec arguere nos posse ex vno casu ad alium. Praesertim cum in celebrante sacrilegè praecipui humani finis deficiat, quod certè non cogeret ad confessionem postea *quamprimum* gerendam, illum, qui scienter violat praecipuum diuini praetendi confessionem communioni. Vnde potius noui peccati esset occasio.

PROBL. LXIII.

Sacerdos, qui ob defectum Confessarij sine praevia confessione celebravit, debet, & non debet statim finitâ Missâ confiteri.

Questeris, quanta possit esse dilatio confessionis post finitam Missam, & habitam Confessarij copiam citra praecipui violationem? Certè illa vox Tridentini, *Quamprimum*, moraliter est intelligenda, vt solùm obliget ad confitendum, cum primum rursus celebrauerit non statim post finitam Missam. Quia intentio Concilij fuit, tollere Sacerdotibus occasionem, seu periculum saepius celebrandi, sine confessione praemissa. Quod cuius videtur, si post vnum sacrum sic factum, non celebret iterum Sacerdos nisi confessus. Sic Fagund. *praec. 3. l. 3. cap. 8. n. 9.* Binsfeld. in *Enchirid. cap. 6. tit. de dispensat. ad sumptionem Sacramenti, cap. 6.* Mollet. *tom. 1. summ. cap. 10. num. 28.* Diana p. 2. *tr. 14. resol. 60.* dixit, hanc sententiam saltem per extrinseca principia esse probabilem.

Debet Sacerdos statim finitâ Missâ, si Confessarius suppetat, confiteri. Quia illa vox, *Debet statim Quamprimum*, planè sonat, post Missam teneri confiteri, si Confessarius fuerit occasio, seu potentia moralis, adire Confessarium. Cum enim ante Missam debet Sacerdos datâ Confessarij copia confessionem praetere, non est mirum, quod illic post Missam ad confitendum obligetur. Ità Valquez *question. 90. artic. 3. dub. 3. numero 10.* Suarez *dist. 66. sect. 7.* Ioannes Sanchez in *select. d. 32. num. 14.* Henriq. l. 8. c. 45. n. 4.

Quid

Sectio II. De Eucharistiâ, Problemata. 63

Quid sentiam, indicabo. Reor, primam sententiam tollere omnino præceptum illud, nam ad iterum confitendum, cum primum rursus communicaverit, diuinum præceptum obligat. Nec vllus dicit, fieri quamprimum, quod fit post sex, vel octo Menses si contingere potest, quod ille Sacerdos intra tot-Menses non celebret iterum habens interim Confessarij copiam non ergo implebit præceptum tam diu dilata confessione. Nec ignoro, secundam sententiam nimis videri strictâ, quia cogit Sacerdotem ex altaris vestigio mox Confessarium adire. Nonne prius gratias ager? non comedet; si sit propè meridiem? non cubabit aliquandiu postprandium? Certè spatium aliquod moraliter est ei concedendum. Quantum ais? Cum huius præcepti finis sit cogere Sacerdotes ad talem confessionis frequentiam, vt ferè semper ritè parati sine ad celebrandum: si post factum factum sine confessione præuâ subit periculum iterum celebrandi sine confessione, vel non confitendi per plures dies, nisi confitearis illic, quia tunc habes Confessarium, & postea forsam non habebis, tenens eodem die confiteri. Si verò non subit tale periculum non reor dilationem grauem esse, si confessio fiat die sequenti, vel etiam intra triduum ob auctoritatem Cardin. de Lugo *dist. 14. num. 162. Zerola in praxi penitent. fol. 113.* & aliorum sic accipientium Concilij sensum. Quapropter in Sacerdote quotidie celebrante, vel saltem tercio quoque die, sustineri prima sententia posset, in aliis eius praxim minimè probarem.

PROBL. LXIV.

Qui peccauit mortaliter, & mox confessus est; tenetur, & non tenetur Communionem differre sub mortali.

Tenetur profectò. Quia qui fuit in multis peccatis, vel in vno, etiam postquam confessus est reuolet feces illas illas: ideòque non potest adhuc scindis communicare, sed debet sapè prius confiteri, & orationibus ac ieiuniis se odositerum reddere. Grauis siquidem irreuerentia erit, post vomitum tantæ sordis illico Christi corpus contingere. D. Thom. sic 3. p. q. 80. art. 7. Marfil. in 4. q. 6. art. 4. Gess. de præp. ad Missam confid. 8. Syluef. ver. Eucharistia 3. q. 5. Medi. in sum. c. 14. §. 42. Manrèl. in sum. tom. 1. c. 65. n. 1. Couat. in Clement. si furiosus, p. 3. n. 7. Nauar. de penit. dist. 6. cap. 1. & in sum. Hist. cap. 25. numero 50.

Non tenetur, nec per se loquendo vlla est nec venialis culpa paulò post commissum lethale peccatum, communicare, confessione præmissâ. Quia nullum est præceptum humanum, vel diuinum obligans ad differendam communionem post confessionem debitam præmissam. Non, inquam, datur positium, nam reuera nec habetur scriptum, nec per traditionem: si quod autem olim viguit, communi Ecclesie consuetudine iam fuit abrogatum. Quoad præceptum naturale pater, quia ratio naturalis solum dicit, Sancta sanctè tractari; licet autem breue tempus post peccatum intercedat, potest tamen talis esse conuersio peccatoris, vt non solum Sancti & Menâ. Theol. Moral. T. III.

ctus sit; sed etiam Sanctior, ac deuotior, quam antea. Ita Palud. Adrian. Syluef. quos sequitur Suarez d. 66. sect. 4. Azor. tom. 1. l. 10. c. 3. l. 9. l. 3. & 14. Ioan. Sanch. d. 23. n. 26. Diana p. 3. tract. 4. resolut. 30. Nauar. sum. Latina, cap. 21. numero 51.

Certè nec Paulus 1. Cor. 11. nec Concilium aliam probationem, aliam sanctitatem requirit, nisi vt nullus sibi conscius peccati lethalis Eucharistiam recipiat: nec certa ratione definiti posset, quanto tempore sit abstinendum. Scio tamen, per accidens posse esse graue piaculum, statim accedere ad Communionem, vel propter scandalum aliorum, si peccatum sit publicum, & ex consuetudine notâ non paucis, qui inde anam delinquenti liberius arripiunt: vel propter contemptum, si quis ideò parui pendat peccatum, & facile relabendi periculum subeat, vel etiam communicandi sine verâ, & efficaci criminis detestatione. Posset etiam esse veniale propter distractionem, vel paruum aliquam affectionem ex peccatis (præsertim carnalibus) relictam. Sed ad hoc etiam excusabit iusta causa mox communicandi propter magnam solemnitatem, aut quia non facile potest differri Communio in alium diem.

PROBL. LXV.

Sacerdos, qui ex obligatione elemosynæ acceptæ tenetur offerre Sacrum: potest, & non potest, deficienti Confessario, sine præuâ confessione celebrare.

Minimè potest. Quia obligatio capellanæ, v. g. aut ius stipitis ad sustentationem Sacerdotis non debet ceteri necessitas sufficiens excusare: alioquin summa Sacerdotibus, ad celebrandum sine confessione licentia exhiberetur. Sic Bonac. d. 4. q. 6. punct. 1. n. 26. Fagund. præc. 3. lib. 3. cap. 9. num. 7. & 8. Hieron. Garcia in sum. tract. 3. dist. 5. dub. 1. punct. 5. n. 4. Diana p. 9. tr. 3. resolut. 33.

Potest quidem. Quia verè viget necessitas celebrandi. Nam si Sacerdos laborat inopiâ, & ex elemosynâ promissâ acceptâ victitat, verè in illo corporalis necessitas reperitur, sufficiens quidem ad celebrandum sine præuâ confessione. Quod si necessitas spiritalis aliena sufficit ad celebrandum sine confessione, (vti notat Fagundez) cur propria corporalis non sufficiat? Ita Henriq. lib. 8. c. 46. n. 6. & apud illum Armilla v. Communio, n. vlt. Richar. Angel. Tabic. Rosel. Aureol. Syluef. v. Eucharistia 2. n. 9. nec dissentit Bonac. citatus.

Licet plus ad primam sententiam inclinet, (de quo superius) satis probabilem reor esse secundam facile euertens contrariæ fundamentum abnegando antecedens, quod non difficile ostendet, esse minimè verum.

315
Auctoris iudicium

316
Non potest

317
Potest quædam

318
Vtrumque mihi æquè probabile

ESCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IN
F. IV.

PROBL. LXVI.

Distantia unius leuca inter Pœnitentem, & Confessarium est, & non est sufficiens, ut Pœnitens dicatur, Confessarij copiam non habere, & consequenter valeat urgente necessitate absque prœvia Confessione communicare.

319 *Sufficiens unius leuca distantia est.* **S**I Confessarius intra Urbem, seu Oppidum adsit, quolibet longo intervallo distet, debet Pœnitens ad ipsum accedere. Si tamen Pœnitens sit in Oppido, quod ab Urbe ubi adest Confessor, tribus milliaribus distet, copiam Confessoris huiusmodi Pœnitens habere non dicitur: unde necessitate obueniente poterit, haud confessione prœmissâ, communicare. Quia de immensâ prœcipientis pietate præsumentum, nolle tantâ exanthlatâ molestiâ obseruari praeceptum. Sic Henrici. lib. 1. de pœnitentiâ, cap. 4. num. 4. & l. 8. cap. 46. Cano relect. de pœnit. part. 5. ad tertium. Ortiz cap. 19. §. 15. Vega v. Communio, casu 14.

320 *Non est sufficiens.* Licet Confessarius à pœnitente, seu Sacerdote, seu Sæculari per leucam distet, debet Pœnitens illum adire, si per tempus, & alias causas liceat: ne absque prœviâ confessione communicet, aut celebret. Quia maiori admodum labore digna salus. Ita Granad. tr. 10. de Euchar. d. 7. n. 13. Rodrig. 1. p. sum. cap. 65.

321 *Hæc relinquo prudentis arbitrio questionem.* Ego quidem cenfeo, hanc questionem prudentis arbitrio relinquendam, habitâ ratione circumstantiarum, personæ, temporis, difficultatis, itineris, &c. Fieri enim potest, ut respectu unius personæ vnica leuca distantia sit sufficiens ad Confessarium non requirendum: respectu verò alterius personæ minimè sufficiens censetur. Legendus Coninch. quest. 80. art. 4.

PROBL. LXVII.

Præceptum quamprimum consistendi, si Sacerdos absque prœviâ Confessione contritione prœmissâ celebravit: comprehendit Sacerdotem in die Parasceues celebrantem.

322 *Non comprehendit.* **N**on comprehendit. Quia die illa Sacerdos Missam non dicit, nec enim consecrat, sed tantum corpus & sanguinem assumit. Sic aliqui recentiores. Cardin. de Lugo d. 14. n. 239. hanc partem probabilem esse affirmavit.

323 *Comprehendit quidem.* Comprehenditur quidem. Quia licet ea die Sacerdos propriè Missam non agat, propriè tamen & simpliciter dicitur celebrare, & communicare communionem Sacerdotali. Ità Suarez d. 66. sect. 7. Ioann. Sanctius d. 3. 2. n. 12. Filliuc. tom. 1. tract. 4. num. 221. Card. de Lugo citat Dicastil. tract. 4. d. 9. dub. 9. n. 157. Leander apud Dianam idem asserentem p. 9. tr. 3. resol. 29 & 30.

His hæreo, idem asserens, quando deficiente Sacerdote, post consecrationem, alius Sacerdos ad complendum illud Sacrificium assumitur.

324 *His hæreo.*

PROBL. LXVIII.

Licet, & non licet Sacerdoti, ministrare peccatori occulto scienti, & petenti Hostiam non consecratam; ad sacrilegium, vel graue aliud damnum ipsius suscipientis vitandum.

325 *Licet pluri.* **L**icet quidem, dummodo Sacerdos proponat consecratam Hostiam ad adorandum populo, & à tergo post illam non consecratam. Ità ut nec videri possit, nec adorari. Quia & graue proximi vitatur incommodum, & nullum subest idololatriæ periculum. Sic Albert. Mag. dist. 13. art. 20. Altiliodor. in summ. lib. 4. tract. 5. cap. 5. Villalob. tract. 7. diff. 4. Ludouic. de San Iuan sum. tom. 1. quest. 7. art. 4. diff. Iauellus tom. 1. Philosoph. Christiana p. 5. tract. 4. cap. 6. Franc. de Lugo de princ. Theolog. Moral. part. 2. cap. 6. quest. 7.

326 *Non licet.* Minimè licet. Quia moraliter loquendo, nequit exterior idololatria vitari, tam respectu ipsius suscipientis, cum ipsa met sumptio tali modo facta, sit actus religionis & cultus; quam respectu aliorum adstantium, qui etiam si oculis non videant, id quod alteri datur ad communicandum adorant, & ipsum ferentem peccatore Christum reuerentur. Et quia magna est indigentia à tergo consecratae Hostiæ non consecratam formulam ei hærentem apponere. Ità Suar. d. 67. sect. 4. Vasq. d. 209. n. 41. Valent. tom. 4. d. 8. q. 8. punct. 4. Reginald. lib. 29. n. 49. Caiet. Gabr. Duran. Angel. Armil. & alij, quos citat, & sequitur Ioan. Sanctius in select. dist. 35. num. 3. Diana 3. p. tract. 6. resol. 83. Hurtad. d. 9. diff. 9. Cast. Pal. tom. 1. tract. 2. dist. 1. punct. 13. numero 8.

327 *Auitoris placitum.* Probabilem reputo sententiam primam, secundam verò longè probabiliorem. Ut autem proximi commodo prouideatur, ego quidem minimè hostiolam non consecratam consecrare à tergo locare, sed simularem, me Eucharistiam in os huiusmodi peccatoris immittere. Quòd licere puto modò causa legitima id simulandi adfit. Quia potest iuste sinuendacij piaculo quis æquiuocatione uti ad damnum proximi vitandum. Ergò Sacerdos etiam simulare se in os eius Hostiam immittere, legitima causa erit, casu quo maritus mortem vxori minareret, nisi communicaret, ut sic suspicionem aduersus illam conceptam abiiceret.